

Styrk studielivet i Europa.

Stop afkortning af uddannelser og SU

radikale

Styrk danske unges studiemuligheder i EU

Regeringens afkorting af uddannelser og SU gør det markant sværere for studerende at tage på studieophold i EU. Vi har brug for det modsatte. Brug for at åbne Europa for den danske ungdom til gavn for de unge, vores europæiske demokrati og det danske erhvervsliv.

Radikale Venstre er stærkt bekymrede for fremtidens studieliv i Danmark og Europa. Regeringens hovedløse afkorting af de videregående uddannelser og SU'en risikerer at gøre det markant sværere for fremtidens unge at rejse ud og tage hele eller dele af deres uddannelse i Europa eller andre steder i verden. Op mod en tredjedel af de studerende på universiteterne står til at få afkortet deres kandidatuddannelse og derved mindre plads til studieophold. Tilsvarende forkortelser er tilsyneladende på vej på landets professionsbacheloruddannelser. Og for alle studerende betyder afskaffelsen af det sjette SU-år, at den ekstra studietid, som et studieophold let kan føre med sig, nu skal finansieres af de studerende selv.

Færre studieophold gør de unges uddannelser dårligere. Det skader den demokratiske forståelse i EU, og det går stik imod erhvervslivets behov.

Derfor er der brug for en Plan B!

Radikale Venstre vil stoppe afkortninger af uddannelser og SU og investere nye midler i uddannelserne. Samtidig vil vi kæmpe for, at unge i fremtiden får bedre muligheder for at kunne rejse grønt på tværs af Europa i forbindelse med studieophold og som dannelsesrejser, når de fylder 18 år. De konkrete forslag er beskrevet til sidst i udspillet.

BAGGRUND

Afkortning på universiteter og professionsuddannelser vil begrænse muligheden for udveksling, studieophold og praktik i Europa

Sidste år besluttede regeringen sammen med Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Konservative og Danmarksdemokraterne en hård nedskæring af universitetsuddannelserne. Universiteternes skal lukke næsten hver tredje studieplads på de 2-årige kandidatuddannelser og i stedet oprette hårdt sammenpressede 1-årige uddannelsesforløb, hvor sommerferien inddrages.

Afkortningerne af uddannelserne vil få alvorlige konsekvenser for det faglige niveau, de studerendes trivsel og vores fælles velstand i Danmark. Men derudover vil afkortning og komprimering af uddannelserne gøre det svært for unge at tage på udveksling, uddannelsesophold eller praktik i Europa og resten af verden. For de får markant mindre tid og fleksibilitet i deres studieliv.

SU-besparelser kan gøre studieophold og udveksling dyrt

Presset på internationale uddannelsesforløb forstærkes og skævvrides også af nye SU-besparelser. Resten af verden har ikke indrettet sig efter det danske uddannelsessystem, og derfor kan udveksling- og studieophold ofte medføre uforskyldte studieforsinkelser.

SU-nedskæringerne er besluttet af Socialdemokraterne, Moderaterne, Venstre, Konservative, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti. De betyder, at støtten til selv rimelige studieforsinkelser eller studieskift skæres ned fra næste år. Det kan bl.a. medføre, at studieophold i stigende grad bliver for de ressourcestærke unge.

Nedskæringer på danske uddannelser udfordrer vores plads i Europa

Hvert år er titusinder af unge danskere på udveksling, studieophold og internationale uddannelser. Det giver dem og flere hundredtusinder af andre unge europæere uvurderlige fællesskaber, hvor de kan udveksle idéer, viden og verdenssyn på tværs af landegrænser og kontinenter. Mange har været støttet af EU gennem Erasmus-udvekslingsprogrammet – både elever, studerende og undervisere på alle trin i uddannelsessystemet. Sådan har det været gennem årtier, og de muligheder skal styrkes fremover. For i en tid med krig i Europa og kræfter, som skaber splid, har vi mere brug for oplysning og fællesskab end nogensinde.

Stærke fællesskaber mellem Europas unge er afgørende for, at vi kan overkomme kontinentets mange forskelligheder og modsætninger. Viden, oplysning og uddannelse er et værn mod krig og konflikt. Et højt europæisk uddannelsesniveau er samtidig en forudsætning for, at europæiske virksomheder kan rekruttere dygtige medarbejdere og vinde den globale konkurrence. Samt bidrage til bæredygtig udvikling, velstand og velfærd i vores samfund.

Derfor er vores uddannelsessystem vigtig for EU's fremtid og fremgang, og derfor er de danske uddannelsesnedskæringer også et europæiske problem.

Regeringen vil fjerne 18-åriges gratis dannelsesrejser i Europa

I dag kan unge europæere få et gratis rejsekort til en måneds togrejser i Europa, når de fylder 18 år, gennem det såkaldte DiscoverEU-program. Den mulighed lægger regeringen imidlertid op til at fjerne i et hidtil hemmeligholdt forhandlingspapir.¹

Dannelses-togrejsen har været med til at forme unges forståelse for både sig selv og hinanden i Europa fra H.C. Andersens tid til Jeppe Bentzens nyere "europæiske erkendelser". Værdien af at give flere unge den mulighed i fremtiden, overgår klart det snævre besparelspotentiale, som regeringen har udset sig. Derfor vil Radikale Venstre kæmpe for at fastholde DiscoverEU som en del af Erasmus-programmet.

Stort potentiale for grønnere transport til studieophold

Radikale Venstre vil det modsatte af regeringen: Støtte unges muligheder for at rejse og uddanne sig i Europa. Men vi er bekymrede over klimaftrykket. Over 300.000 unge europæere tager hvert år på et studieophold gennem EU's Erasmusprogram. Det er godt for Europa, men belaster samtidig klimaet unødigt meget, for næsten tre ud af fire flyver. Det svarende til ca. 1.400.000 kilometer om året og udleder lige så meget CO₂ som en stor dansk provinsby – over 200.000 tons.²

Det er ikke fordi, at studerende nødvendigvis foretrækker at flyve, men det kan være dyrt og tidskrævende at finde grønne alternativer. Især når man, som de fleste studerende, er på et begrænset budget og står over for store etableringsomkostninger i et nyt land.

Derfor vil vi give udvekslingsstuderende i EU mulighed for at rejse gratis med kollektiv transport.

¹ Regeringen forslår at evaluere og gerne lukke DiscoverEU-programmet i sit Erasmus+-positionsrapport jf. svar på UFU alm. del spm. 268 (s.4)

² Kilde: Danske Universiteter og <https://project.greenerasmus.org/documents/GE-petition.pdf>

Radikale Venstres foreslag til at styrke danske studerendes studieophold i EU

1) Stop afkortning af uddannelser og SU

- Drop afkortning af kandidatuddannelser og lukning af bacheloruddannelser
- Drop besparelser på SU'en og behold det "fleksible" SU-år
- Investér i feedback, fordybelse, videreuddannelse hele livet, undervisning og udsyn på de videregående uddannelser. Skab bedre rammer for unges trivsel og gode studieliv.

Forslagene finansieres gennem Radikale Venstres "generationskontrakt", som bl.a. indebærer, at ældre bliver lidt længere på arbejdsmarkedet, så vi kan give et bedre og mere bæredygtigt samfund videre til børn og unge. Det uddybes i Radikale Venstres 2030-plan, der præsenteres senere på året.

2) Styrk unges grønne uddannelser

For at styrke uddannelsesmulighederne i Europa og gøre dem endnu mere bæredygtige, skal studerende, undervisere og praktikanter i Erasmus+-programmet kunne rejse gratis til og fra deres udvekslingsland, hvis de fravælger flyet og i stedet tager en grøn transportform som bus, tog eller samkørsel.

Konkret vil Radikale Venstre i Europa-Parlamentet og Folketinget arbejde for, at transporttillægget i Erasmus-programmet ændres, så det dækker alle rimelige transportudgifter til og fra udvekslingsopholdet, hvis de sker med en grøn transportform (tog, bus, delebil mv).

Transporttillægget skal tilbydes udover selve Erasmusstipendiet og således ikke finansieres ved at sænke stipendiebeløbet. Til gengæld skal transporttillægget ikke længere kunne støtte flyrejser indenfor Europa (undtagen i helt særlige tilfælde). Eventuelle ekstraudgifter ved forslaget skal finansieres gennem grønne omprioriteringer inden for EU's finansielle ramme.

Derudover vil Radikale Venstre kæmpe for at bevare DiscoverEU, som del af Erasmus+-programmet. Det skal i videst muligt omfang kun omfatte klimavenlige transportformer.

radikale B